

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН**

**Збірник
наукових праць**

2017

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2017

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2017. — 109 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Совтис Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Карпенчук Світлана Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Константинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 12 від 26.10.2017 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2017

10. Хайруліна Н.Ф. Семіотичні складові образу Юди Іскаріота (на прикладі творів Лесі Українки, Ольги Кобилянської, Віктора Домонтовича) / Хайруліна Н.Ф. // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність 2016, Вип. 7 – С.110–117. Режим доступу: journal.kdpu.edu.ua
11. Бадина К. Ю. О некоторых особенностях реализации национальной концептосферы традиционной культуры (на материале русских и английских народных баллад) / Бадина К. Ю. // Наука и современность. – 2010. – №2-3. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/o-nekotoryh-osobennostyah-realizatsii-natsionalnoy-kontseptosfery-traditsionnoy-kultury-na-materiale-russkih-i-angliyskih-narodnyh> (09.12.2016).
12. Кузнецова Г. В., Кузнецова І. В. Концептуальний аспект озаглавлення (на матеріалі сучасного англomовного дискурсу) / Кузнецова Г. В., Кузнецова І. В. // Наукові записки. – Серія: Філологічні науки (Мовознавство). – 2010. – С. 186–190.
13. Саварцева Н. В. Фразеологическая репрезентация этического концепта «Предательство» в английском языке / Саварцева Н. В., Красноперова Ю. В., Тарасенко В. В. // Современные проблемы науки и образования. – 2015. – №2–3. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/frazeologicheskaya-reprezentatsiya-eticheskogo-kontseptstva-predatelstvo-v-angliyskom-yazyke> (09.12.2016).
14. Савельева У. А. Архетипическое единство «Предательство-верность» в авторских метафорах (на материале русского и английского языков) / Савельева У. А. // Lingua mobilis. 2009. №2 (16). URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/arhetipicheskoe-edinstvo-predatelstvo-vernost-v-avtorskih-metaforah-na-materiale-russkogo-i-angliyskogo-yazykov> (09.12.2016).
15. Савельева У. А. Ценностные характеристики концепта «Предательство» в русской и английской лингвокультурах / Савельева У. А. // Современные проблемы науки и образования. – 2012. – №6.–URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/tsennostnye-harakteristiki-kontseptstva-predatelstvo-v-russkoy-i-angliyskoy-lingvokulturah> (09.12.2016).

В статье исследуются социо-оценочные концепты и морально-этические понятия в когнитивно-дискурсивном, психосемантическом и лингвокультурологическом измерениях. Определен лингвоаксиологический ракурс ИЗМЕНЫ с позиций его функционирования в системе христианских ценностей, учитывая прескриптивно-нормативные и стереотипные его устои. Обращено внимание на возможности категоризации ИЗМЕНЫ в художественных текстах, политической и идеологической коммуникации, текстах Библии и фольклора.

Ключевые слова: концепт, ИЗМЕНА, дискурс, метафора, концептуальная структура.

The article deals with social, evaluative and ethical concepts in cognitive, discursive, psychosemantical and lingvo cultural dimensions.

Semantic kontseptopole of BETRAYAL takes an important place in its diversified semantic categorization in different languages and cultures, in historical and etymological concept reconstruction, in setting its synonymous and antonymous, hyper-hyponymic and distributive relationships with such concepts as FIDELITY, VENGEANCE, TRUTH, LIE, HONOR, etc.

The author examines the epistemological, philosophical, ideological and religious principles of BETRAYAL in different linguocultural segments and its conceptualization due to the military conflict in eastern Ukraine, conflict and dialogue of languages and cultures reflected in social media and various genres of Internet communication (compare the view of opposition press on betrayal and traitors).

This article determines linguoaxiological aspect of BETRAYAL from the standpoint of its functioning in the system of Christian values and in view of prescriptive, normative and stereotypical foundations. Attention is paid to the possibility of categorization of BETRAYAL in literary texts, political and ideological communication, Bible texts and Folklore (zoomorphic, fitomorphic, betrayal artefact code), in etnostereotype and invective attributes (collective, individual and imaginative nicknames and insulting nicknames, especially politonyms). It is worth examining this concept by using modern techniques of computer lexicography and data corps of English, German and Ukrainian.

Key words: concept, BETRAYAL, discourse, metaphor, conceptual structure.

УДК 81'373:82.09

К.М. ПАВЕЛКІВ, М.В. ШЕРЕМЕТ

НОВОТВОРИ НА ПОЗНАЧЕННЯ НОМІНАЦІЙ НАЗВ ЯВИЩ ПРИРОДИ У ТВОРЧОСТІ ПИСЬМЕННИКІВ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ: СЕМАНТИКА, ФУНКЦІЇ, ПРАГМАТИКА

Стаття покликана ознайомити з темою і метою, коротким змістом наукової роботи. Автор розглядає клас новотворів на позначення явищ природи, вивчає їх семантику. В результаті дослідження зроблено висновок, що майже всі новотвори письменників мають прозору семантику, а наявність великої частини іменних новотворів у поетичних словниках авторів свідчить про посилену увагу до пошуків нових номінацій явищ природи. Запропоновано детальну класифікацію новотворів на лексико-семантичні групи.

Ключові слова: неологізм, семантика, явища природи.

Постановка проблеми. Для поетичного мовлення характерно функціонування у ньому великої

кількості різноманітних інновацій, зокрема авторських лексичних новотворів, без яких важко уявити сучасну поезію. Основною причиною творення поетами оказіональних слів є їхня поліфункціональність.

Кардинальні зміни суспільно-політичного, культурного та економічного життя людини стали домінуючим чинником виникнення неологізмів. Літературна мова значно збагачується завдяки лексичним нововведенням письменників, це один з процесів, які не дають нашій мові завмерти. Індивідуально-авторські неологізми – важливий елемент твору. У них виявляється індивідуальність автора. Одним з періодів найбільшого збагачення лексичного складу мови можна вважати початок ХХ століття, в цей час творили Михайло Семенко, Павло Тичина, Микола Бажан та інші.

Наука неологія є порівняно молодою, адже інтенсивне різноаспектне дослідження лексичних новотворів розпочинається з середини ХХ ст., коли створюються словники авторської неологічної лексики, серед яких виділяються різнотипні словники. Створення неологізмів істотно впливає на процес збагачення мови різними літературними новаціями.

Протягом останніх десятиліть з метою дослідження цього явища створено спеціальні центри неології, де фіксують і досліджують нові слова та їхні значення, аналізують причини появи, вивчають моделі утворення, здійснюють лексико-графічну розробку цих лексем. Наприкінці ХХ – поч. ХХІ століття українські мовознавці роблять акцент на теоретичному й практичному осмисленні неологічного матеріалу української мови, займаються активним вивченням новотворів, їх систематизацією та нормативністю.

Аналіз останніх досліджень. Проблема неології займалася багато дослідників, серед них: Іван Білодід, Алла Коваль, Олександр Пономарів, Лариса Кравець, вивченню особливостей авторських неологізмів присвятили студії: Наталія Адах, Галина Вокальчук, Наталія Гаврилюк, Надія Сологуб, Галина Сюта. Отож, у вітчизняному мовознавстві за останні десятиліття інтенсивно опрацьовувалися проблеми індивідуального, авторського словотворення. Серед перспектив розвитку української неології постають дослідження з таких питань: вплив неологічної лексики на розвиток лексичної і словотвірної системи мови; дослідження факторів, що впливають на появу індивідуально-авторських новотворів; функціонування авторських неологізмів у текстах різних стилів і жанрів, а також у художніх творах окремих майстрів слова; оказіональні лексичні новотвори як номінативні одиниці, що відображають специфіку національно-мовної картини світу.

Метою нашого дослідження є системний опис новотворів на позначення авторських номінацій явищ природи згідно з сучасними науковими принципами опрацювання неологізмів. Досі ця тема не була предметом спеціального наукового дослідження, не зважаючи на те, що клас цих слів становить велику частину новотворів письменників в цілому, що зумовлює **актуальність** обраної теми.

Виклад основного матеріалу. Максим Рильський стверджував: «Неологізми, новотвори родяться щодня в міру того, як родиться нове явище і поняття. Треба тільки завжди розрізняти органічно виниклі потрібні неологізми від неологізмів-брязкотелець, виграшок, цяцок, якими гралися футуристи і формалісти взагалі, – власне, ніби тільки гралися, роблячи по суті чорну, протинародну роботу». Присуд цей, особливо завершальні звинувачення, – не жарт. А тим часом деякі утилітарно «потрібні» неологізми досить швидко відживають, тоді як чимало «брязкотелець» продовжують зберігати оказіональну свіжість саме завдяки ніби «некорисності».

Навіть не входячи до загальнонаціонального слововжитку, індивідуально-авторські (принагідні чи оказіональні) неологізми збагачують її своєю експресивністю, образністю, наявністю в естетичному часопросторі. Якщо вони з'явилися в художньому словнику творчої індивідуальності, додали якихось нових барв, нюансів, відтінків до нашого осягнення й переживання світу, то це означає, що й ми завше можемо їх актуалізувати – за відповідної нагоди, душевного стану, потреби.

Згідно з нашим дослідженням серед запропонованих новотворів номінацій явищ природи найбільш чисельний виступає лексико-семантичний клас іменників. Така тенденція спостерігається майже в більшості проаналізованих намитворів: *блискавиччя, буря-хуга, вітер-віртуоза, вітер-гетьман, сніг-сиволатько*. Менший за обсягом клас становлять прикметники: *грімкотливий, градний, громовокарний, росно-розмаїтий*; дієслова: *блискавичниться, вихрувати, вітрувати, вітрилитися*, прислівники: *буревійно, вітрильно, грозяно*. Вони структурно різноманітні та семантично наповнені.

Серед зафіксованих новотворів у творах українських письменників першої половини ХХ століття виділяємо такі лексико-семантичні групи:

1. Назви з абстрактним значенням:
  - почуттів і психічного стану – вітер-сум (В. Басок), гнів-грім (В. Барка), туман-спомин (С. Черкасенко), блискавка-жах (А. Калиновський).
  - процесів – вітер-шум (П. Тичина), гриміти-гудіти (М. Зеров).
2. Назви, які мають семантику родинних чи інших зв'язків людини, які притаманні явищам природи – вихор-брат (Е. Блакитний), вітер-брат (М. Рильський), вітер-дитина (Д. Чередниченко), дощик-друг (М. Рильський).
3. Назви, що містять сему 'число' – стогрім (В. Пачовський), сто-мороз (В. Стус) і т.д.
4. Назви, що містять сему 'тварина' – блискавиця-змія (Б.-І. Антонич), блискавка-змія (Драй-Хмара), вітер-кінь (Г. Косинка), сніг-птах (М. Вінграновський).
5. Назви, що містять сему 'діяльність' – грім-бомбовоз (І. Драч), вітер-дудар (Є. Маланюк), розвідник-вітерець (П. Тичина).

6. Назви, що містять семантику 'дія' – громобій (Д. Луценко), гриміти-реготати (П. Савченко), гриміти-перегримляти (П. Тичина), дощопад (В. Барка), снігосій (В. Барка).

Створюючи нові слова, письменники послуговувалися уже відомим семантичним значенням певних образів-символів, які використовували в поезії. Проте, митці слова також намагалися вкласти і своє індивідуально-авторське бачення та трактування того чи іншого символу.

Так, наприклад, *блискавка* – символ світла й освіти, духовного осяяння, одкровення; початку весни; емблема влади, швидкості. Дмитро Павличко використовує первинне значення цього символу в іменнику *блискавка-меч* – символізує духовне осяяння та одкровення; у Василь Барки – це іменник *блискавиччя*, який символізує світло, життєдайність, Господню силу та блаженство. Анатолій Калиновський подає власне тлумачення символу в іменнику *блискавка-жах*, що символізує страх, небезпеку, неминучість, приреченість.

Грім – є символом пробудження, народження нового життя, покарання за гріхи, попередження про щось. Павло Тичина послуговується цим значенням, у нього іменник *гнів-грім* – символізує небесну кару, покарання за скоєне; у Ігоря Калинця іменник *грім'як* – символізує небезпеку, невдачу, нестримну, непереможну силу. Власне бачення семантики цього символу реалізує Василь Барка в іменнику *громовинник* – що уособлює великий негатив, непереможне зло; Павло Тичина в іменник *грозогнів* вкладає семантику нестримності, невловимості грому, його грізну силу.

Дощ – символізує Боже благословіння, сходження блаженства і родючості, уособлення одухотворення і духовне зростання. Така ж семантика прослідковується в таких новотворах: *дощик-друг* – Максима Рильського, символізує родючість, блаженство; у Василя Барки *дощопад* – це очищення, надія на краще. У Миколи Сингаївського іменник *дощ-хлющ* символізує негатив, а саме: руйнацію, неприємності та лихо.

Роса – символ святості; вісника світанку; благодаті. У Івана Дзюби іменник *роса-дощ* має семантику родючість, важку працю, життєдайну силу; в Богдана-Ігоря Антонича іменник *роса-зоря* – символізує чистоту, любов, непорочність, а в Петра Карманського цей символ в іменнику *роса-поле* уособлює невідомість, ворожість, таємницю.

Можна зробити **висновок**, що не всі автори послуговувалися усталеними символами тих чи інших понять, а надавали їм виключно нового, індивідуального значення. Привносячи щось нове у символізм певних явищ, автори розкривали, на їх думку, істинність цих понять. Переважна більшість новотворів має прозору семантику, але зміст інновації повною мірою розкривається в контексті.

Отже, дослідження індивідуально-авторських новотворів письменників першої половини ХХ століття допомагає глибше з'ясувати мовні механізми й причини оказіональної номінації, частково заповнити ще досі існуючий вакуум у висвітленні особистостей розвитку національної художньої мови, що сприятиме розвитку вітчизняної поетичної лексикографії.

Перспективу нашого дослідження вбачаємо в дослідженні факторів, що впливають на появу індивідуально-авторських новотворів, що відображають специфіку національно-мовної картини світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адах Н. А. Авторські лексичні новотвори Василя Барки: (семантико-дериваційний та лексикографічний аспекти) / Н. А. Адах ; за ред. Г. М. Вокальчук. – Рівне : Вид-во Олега Зеня, 2007. – 136 с.
2. Адах Н. А. Авторський неологізм у поетичному тексті Василя Барки / Н. А. Адах // Актуальні проблеми сучасної філології: Мовознавчі студії : зб. наук. праць Рівненського держ. гуманітарного ун-ту. – Рівне, 2004. – Вип. 12. – С. 65–68.
3. Вокальчук Г. М. Авторський неологізм в українській поезії ХХ століття (лексикографічний аспект) / За ред. А. П. Грищенка: монографія. – Рівне : Науково-видавничий центр «Перспектива», 2004. – 524 с.
4. Вокальчук Г. М. Короткий словник авторських неологізмів в українській поезії ХХ ст. // Вокальчук Г. М. Авторський неологізм в українській поезії ХХ ст. (лексикографічний аспект) / Г. М. Вокальчук ; за ред. А. П. Грищенка. – Рівне : РДГУ, 2004. – 526 с.
5. Вокальчук Г. М. Словотворчість українських поетів ХХ ст. [Текст]: монографія / Г. М. Вокальчук; Від. ред. С. Я. Єрмоленко. – Острого : Національний університет «Острозька академія», 2008. – 536 с.
6. Вокальчук Г. М. Українська індивідуально-авторська неологія та неографія: стан і перспективи // Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії. Вип. 18. – Рівне : РДГУ, 2010. – 265 с. – С. 114-117.
7. Вокальчук Г. М. «Я – беззразковості поет» (Словотворчість Михайля Семенка) : [монографія] / Г. М. Вокальчук. – Рівне : Перспектива, 2006. – 201 с.
8. Гаврилюк Н. В. Київські неокласики: словотворчість / Н. В. Гаврилюк; відп. ред. Г. М. Вокальчук. – Острого : Вид-во НаУ «Острозька академія», 2009. – 216 с.

Стаття призвана ознакомити з темой и целью, кратким содержанием научной работы. Автор рассматривает класс новообразований для обозначения явлений природы, изучает их семантику. В результате исследования сделан вывод, что почти все новообразования писателей имеют прозрачную семантику, а наличие большей части именных новообразований в поэтических словарях авторов свидетельствует о усиленном внимании к поискам новых номинаций явлений природы. Предложено подробную классификацию новообразований на лексико-семантические группы.

Ключевые слова: неологизм, семантика, явления природы.

The article aims to introduce the theme and purpose, summary of research. The author examines the class of tumors to describe natural phenomena, studying their semantics. The study concluded that almost all neoplasms writers have clear semantics, and the presence of large tumors registered in poetic dictionary of authors indicates increased attention to the search for new nominations of natural phenomena. A detailed classification of tumors on lexical-semantic groups is proposed.

Key words: neologism, semantics, natural phenomenon.

УДК 811.111' 276

Н.Р. ДАНІЛОВА, В.О. ДІДУШОК

ФУНКЦІОНУВАННЯ АВСТРАЛІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Розглянуто особливості австралійського варіанта англійської мови, а саме сфери вживання австралізмів та виникнення неологізмів. Висвітлені шляхи поповнення словникового складу та запозичення австралійського варіанта англійської мови.

Ключові слова: лексико-семантичні групи, регіональна варіативність, новоутворення.

Постановка проблеми. Проблеми теорії регіональної варіативності англійської мови та типології реалізації неоднорідних мов у формах літературних варіантів привертають увагу багатьох науковців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ряд дослідників (Д. Крістал, В.М. Жирмунський, О.Д. Швейцер та ін.) стверджують, що розвиток негомогенної мови визначається процесами диференціації та інтеграції регіональних форм її складників. Проте ці процеси не були достатньо висвітлені в сучасній лінгвістичній науці.

Необхідність розв'язання цих проблем спричинює **актуальність** нашої розвідки, що також визначається загальною спрямованістю сучасного мовознавства на поглиблене пізнання багатограних взаємовідносин мови та суспільства, на розкриття динамізму мовних змін і розвитку мови, у тому числі через взаємодію її регіональних варіантів.

Мета статті полягає в проведенні аналізу характерних рис австралійського варіанта англійської мови в порівнянні з британським варіантом та розгляд австралізмів як джерела поповнення словникового складу англійської мови.

Населення Австралії характеризується високим ступенем однорідності етнічного складу, воно європейського походження, а нащадки англійців складають 95%. Як показують дослідження австралійських лінгвістів, на даний момент в країні немає жодного місцевого чи соціального діалекту. Саме тому в цьому відношенні мовна ситуація унікальна і відрізняється від тієї, що панує у Великій Британії з її уельським, шотландським та іншими діалектами і напів діалектами, чи від Сполучених Штатів, не кажучи вже про білінгвізм Канади. Пояснення цьому можна віднайти в історії країни: на відміну від США, до моменту об'єднання нації в єдину державу в колоніях-штатах Австралії не існувало діалектних різновидів мови.

Основними фонетичними особливостями австралійського варіанта англійської мови є те, що різниця між літературною мовою та просторіччям стосується виключно вимови. Існують відмінності у вимові географічних назв. Зміна вимови в Австралії характеризувалася значним впливом „кокні” і набула його характерних рис – випадання окремих звуків, заміна одних звуків іншими, вставка звуків.

В Австралії правила орфографії більш схожі на британські, ніж на американські, що пояснюється історичним розвитком. Характерним є вживання суфікса *-ise* та спрощене написання низки слів.

Граматичні розбіжності між австралійським та британським варіантами англійської мови незначні, хоча існують певні розбіжності у вживанні допоміжних дієслів *shall* і *should*, використанні негативних форм дієслова *used to*, допоміжного дієслова *do* тощо.

Австралізи часто виступають як джерело поповнення словникового складу англійської мови. Важливими є нововведення австралійського мовного варіанта англійської мови у сфері лексики. На думку лінгвістів, тільки за останні кілька десятиріч словниковий склад австралійського варіанту англійської мови поповнив десятьма тисячами лексем і виразів, не враховуючи особливих новоутворень у різноманітних галузях науки [6, с. 226].

Уже на ранньому етапі історичного розвитку австралійці зіштовхнулися з необхідністю «лексичного переозброєння», оскільки англійські слова *woods*, *meadow*, *dell* та багато інших занадто мало відповідали реаліям австралійської природи. Замість них з'явилися: *bush* (внутрішні райони країни), *scrub* (чагарник), *gully* (впадина, долина), *paddock* (огорожена ділянка), *gibber plain* чи *gibber country* (ділянка, всяяна камінням), *never-never* (пустеля) та сотні інших. Англійська мова збагатилася, зокрема назвами місцевих тварин, птахів, дерев, квітів: *kookaburra*, *koala*, *kangaroo*, *dingo*, *mallee*, *wallaby*, *yabby*, *wattle*, *platypus* тощо [7, с. 29].

Немає жодного сумніву, що все власне національне, що становить сутність соціального і матеріального життя нації, врешті-решт знаходить своє відображення у лексичному складі мови. Попередні дослідження показали, що переважна частина австралізмів має відношення до словника сленгу, діалектів, професійного жаргону та інших мовних шарів, які не відповідають мовному стандарту, а тому їм приділялося не надто багато часу для вивчення [4, с. 50]. Найчастіше увага дослідників зверталася на вивчення літературних австралізмів,

ЗМІСТ

<i>КІРІЛКОВА Н.В., ДЯЧОК К.І.</i>	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФІТОНІМІВ У ГОВІРЦІ СЕЛА СМОРОДСЬК ДУБРОВИЦЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	3
<i>МАНДРИК Н. В., НОВАЧОК М.В.</i>	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОЙКОНІМІКОНУ БЕРЕЗНІВЩИНИ	4
<i>ШКАРБАН Т. М., ДЕМЧУК Ю.В.</i>	КОЛЬОРОНАЗВИ ЯК ЗАСІБ ТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ДІЙНОСТІ У ТВОРАХ ВОЛОДИМИРА ЛИСА	6
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М.</i>	МОДЕЛЮВАННЯ КОНЦЕПТОСФЕРИ ЗРАДА У ЗІСТАВНО-ТИПОЛОГІЧНОМУ ТА ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОМУ ВИСВІТЛЕННІ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ)	8
<i>ПАВЕЛКІВ К.М., ШЕРЕМЕТ М. В.</i>	НОВОТВОРИ НА ПОЗНАЧЕННЯ НОМІНАЦІЙ НАЗВ ЯВИЩ ПРИРОДИ У ТВОРЧОСТІ ПИСЬМЕННИКІВ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ: СЕМАНТИКА, ФУНКЦІЇ, ПРАГМАТИКА	12
<i>ДАНІЛОВА Н.Р., ДІДУШОК В.О.</i>	ФУНКЦІОНУВАННЯ АВСТРАЛІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	15
<i>ДЕНИСЮК Л.В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВНЗ	17
<i>ДУБРОВА А.С.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ	20
<i>КОВАЛЮК В.В., ШЕВЧУК Ю.О.</i>	ВИКОРИСТАННЯ ТАКСОНОМІЇ БЛУМА НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ	21
<i>МОРОЗ Л.В.</i>	ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ФРН ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	25
<i>ПАВЕЛКІВ К.М.</i>	ПРЯМИЙ МЕТОД ЯК ОДИН ІЗ КОМПОНЕНТІВ УСПІШНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ ВНЗ	27
<i>ТРОФІМЧУК В.М., КОЗІК О.Я.</i>	ВАЖЛИВІСТЬ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-МІЖНАРОДНИКІВ	30
<i>МОРОЗ Л.В.</i>	МУЛЬТИМЕДІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ – ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ	33
<i>ДАНІЛОВА Н.Р., ПОЦКО Е.Є.</i>	РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	39
<i>ТРОФІМЧУК В.М., МАРИНІНА І.В.</i>	ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ-МІЖНАРОДНИКА В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	42
<i>ВАСИЛЬКЕВИЧ С.С.</i>	ПРО ПИТАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	46
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л.М., МИСЬ К. Ю.</i>	РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	49
<i>МОРОЗ Л. В., ДОРОШЕНКО С. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛЮВАННЯ, ЯК ЗАСОБУ НАОЧНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	51
<i>РОМАНЮК С. К., КОРИНЕЦЬ О. О.</i>	ВИКОРИСТАННЯ РИМОВАНИХ ТЕКСТІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	53
<i>ПАВЕЛКІВ К.М., МАЗУРИК В. В.</i>	ІГРОВА ТЕХНОЛОГІЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	56
<i>ЛУК'ЯНИК Л.В., ЮРКОВСЬКА І.В.</i>	МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИКО-	

	ОРФОЕПІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	60
<i>РОМАНЮК С. К., ВЛАСЮК М.В.</i>	ІГРОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЦІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	62
<i>ДЕНИСЮК Л.В., БАХОВСЬКА М.В.</i>	ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	65
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., МУЗИЧУК О. В.</i>	ДИДАКТИЧНА ГРА НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	67
<i>КРАЛЯ І.В., МАР'ЮСИК І. В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	70
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л.М., ПЕТРИК М. А.</i>	ПЕРЕВІРКА ЯКОСТІ ЗНАНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗА ДОПОМОГОЮ РІЗНИХ МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	74
<i>РОМАНЮК С. К., ЦІСАРУК О. Е.</i>	СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	77
<i>МОРОЗ Л. В., КИРИЛЮК Н. О.</i>	ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	79
<i>ЛУК'ЯНИК Л.В. , СТАДНІК Л.В.</i>	МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЇ НА УРОКАХ РІДНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	82
<i>БОЙКО Н.Г.</i>	ЕЛЕКТРОННЕ ЛИСТУВАННЯ ТА ЧАТ-УРОКИ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ В УЧНІВ МОВЛЕННСВИХ УМІНЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	85
<i>ДУБРОВА А.С., ГІС Н.С., ЛЕВИЦЬКА М.Є.</i>	НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	89
<i>ГАМЗА А. В., ЗАДЕРЕЙЧУК Ю. О.</i>	ФОРМУВАННЯ УВИРАЗНЕНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРИКМЕТНИКА	93
<i>ПАВЕЛКІВ К.М. , ШУЛЬГУН М. В.</i>	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗОРОВОЇ НАОЧНОСТІ	96
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л.М., ВАВУЛІЧ В.А.</i>	БАЧЕННЯ ШЛЯХІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ УРОКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ВЧИТЕЛЯМИ- ПРАКТИКАМИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	98
<i>РОМАНЮК С. К., ДЕМ'ЯНЮК І. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	104
<i>ДУБРОВА А.С., КУШНЕРЧУК І.О.</i>	СУТНІСТЬ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	107
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М. , МАРКОВЕЦЬ О. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	109
<i>ЛУК'ЯНИК Л.В., АВРАМИШИН К.В.</i>	МЕТОДИКА ЗБАГАЧЕННЯ МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
	ЕТНОКУЛЬТУРОЗНАВЧОЮ ЛЕКСИКОЮ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	111
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л.М., ПАСЕКА І.О</i>	НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	114
<i>ЛУК'ЯНИК Л.В., ФЕДОРЕНКО В.В.</i>	МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ НОРМАТИВНОЇ ДИКЦІЇ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	117
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л.М., ГОДИНА А.В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КАЗКИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	119
<i>РОМАНЮК С. К., СТРИЛЕЦЬКА К. А.</i>	ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВОГО МЕТОДУ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	127
<i>ЛУК'ЯНИК Л.В., МИСЬ К.Ю.</i>	ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ЧАСТИН МОВИ	130
<i>МОРОЗ Л.В., МОРОЗ Н.М.</i>	ПРО ПИТАННЯ МОВНОЇ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ КАРТИНИ СВІТУ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ	

<i>СІРАНЧУК Н.М., СКОПА Н.М</i>	СВІДОМОСТІ НАЦІЇ ЗНАННЯ ПРО РОСЛИНИ ЯК КОМПОНЕНТ ЗМІСТУ КУРСУ «ПРИРОДОЗНАВСТВО»	132 135
<i>ІВАШКЕВИЧ Е.Е.</i>	PERSONAL RELIABILITY OF THE NARRATOR: TRADITIONAL AND NONTRADITIONAL NARRATIVE DISCOURSE	137
<i>МИХАЛЬЧУК Н.О., АНТЮХОВА Н.І.</i>	THE IDEA OF UNDERSTANDING IN THE PSYCHOLOGICAL PARADIGM OF PROVERBS AND SAYINGS	141
<i>Відомості про авторів</i>		146
<i>Зміст</i>		148

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В, Ясногурська Л.М.

Підписано до друку 26.10.2017 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39 Замовлення № Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2016. — 109с.

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243
ББК 81.2